

ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ В КОМЕРЦІЙНОМУ БАНКУ

Захарченко Н.В.

к.е.н., доцент кафедри економіки та моделювання ринкових відносин
ННІСТ ОНУ імені І.І. Мечникова.

Гудима А.С.

студентка 4-го курсу напряму підготовки «Фінанси та кредит»
*Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова
м. Одеса, Україна*

Постановка проблеми. Банківська діяльність є однією з найважливіших ланок економіки та найбільш сприятлива до змін, що відбуваються на макро- та мікрорівнях, які пов'язані з появою нових банківських продуктів та послуг, підвищенням рівня конкуренції, інтернаціоналізацією кредитних установ та ринків. В сучасних умовах лише незначна кількість банків розробляє свою стратегію управління кредитним ризиком. Більшість кредитних організацій орієнтується на досягнення короткострокових цілей, в результаті чого погіршується дохідність та фінансова стійкість розвитку, виникають проблеми в конкурентній боротьбі. Інспекційні перевірки банків показують, що кредитні організації недостатньо приділяють уваги якості управління кредитним ризиком.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження щодо управління кредитним ризиком банку проводили такі науковці, як У.В. Владичин, О.Л. Примостка. Отже, **метою роботи** є дослідження проблеми управління кредитним ризиком у контексті забезпечення фінансової стійкості комерційних банків України.

Результати дослідження. Банківські ризики є невід'ємною складовою діяльності комерційного банку, вони тісно пов'язані між собою і нерідко одні види ризиків супроводжуються іншими. Одним із видів ризиків, який суттєво може вплинути на подальшу діяльність банківської установи, є кредитний ризик.

За визначенням У.В. Владичина, кредитний ризик - це наявний або потенційний ризик для надходжень та капіталу, який виникає через неспроможність сторони, що взяла на себе зобов'язання виконати умови будь-

якої фінансової угоди із банком або в інший спосіб, виконати взяті на себе зобов'язання [1].

За визначенням О.Л. Примостки, кредитний ризик – це невизначеність щодо повного та своєчасного виконання позичальником своїх зобов'язань згідно з умовами кредитної угоди. Кредитний ризик характеризує економічні відносини, що виникають між двома контрагентами – кредитором і позичальником – з приводу перерозподілу фінансових активів [3].

Кредитний ризик є в усіх видах діяльності, де результат залежить від діяльності контрагента, емітента або позичальника. Він виникає щоразу, коли банк надає кошти, бере зобов'язання про їх надання, інвестує кошти або іншим чином ризикує ними відповідно до умов реальних чи умовних угод незалежно від того, де відображається операція - на балансі чи поза балансом [2].

Останнім часом проблеми управління кредитним ризиком дуже гостро постають у комерційних банках. Ефективність управління кредитним ризиком у вітчизняній економіці є необхідною умовою підвищення ефективності фінансової діяльності банків. Але через нестабільність ситуації, яка склалась на фінансовому ринку та в економіці України загалом, багато банків зазнає суттєвих фінансових проблем у зв'язку з ризиковою кредитною діяльністю.

Банк повинен бути впевнений в поверненні своїх ресурсів та в отриманні відсоткових грошей. Для комерційних банків однією з найважливіших напрямків управління є оптимізація процесу кредитування і зниження максимально можливо кредитних ризиків. Фактори, які перешкоджають оптимальному здійсненню цієї управління і є проблемами, які потребують вирішення.

Основними проблемами управління кредитним ризиком є відсутність системи глибокого аналізу кредитного процесу, відсутність методологічної бази та прийняття невірних управлінських рішень в умовах неповної інформації. Недостатня оцінка всієї небезпеки під час видачі кредитів позичальникам, зокрема неякісно проведення оцінки кредитоспроможності клієнтів - це призвело до того, що дуже часто кредити надавались фінансово неспроможним позичальникам, а тому дуже швидко активи банку набували статусу неповернених. Крім того, проблемою багатьох банківських установ є внутрішня політика, спрямована на встановлення планів для кредитних менеджерів та їх прив'язки до заробітної плати. Таким чином, міг спрацьовувати й суто людський фактор, коли кредитувалися завідомо неплатоспроможні клієнти з метою виконання плану [4].

Через потенційну небезпеку для кредитної організації наслідків кредитного ризику потрібно постійно здійснювати аналіз процесів оцінки, нагляду, контролю, повернення кредитів та гарантій.

Висновки. Кредитний ризик це один з видів фінансового ризику, що характеризується неповерненням коштів позичальником банку. Причинами такої ситуації можуть бути кілька проблем управління кредитним ризиком, таких як: зниження кредитоспроможності клієнта банку, неоптимальна і нерациональна політика управління кредитним портфелем банку, відсутність виконання зобов'язань позичальником, зниження контролю над фінансовим станом позичальника. Тому банкам потрібно не тільки формувати оптимальну кредитну політику, але й виконувати її зміст для досягнення цілей банку.

Література

1. Владичин У.В. Банківське кредитування / У. В. Владичин. – Київ : Атака, 2008. – 648 с.
2. Методичні вказівки з інспектування банків "Система оцінки ризиків" затв. Постановою Правління НБУ 15.03.2004 р. №104 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.bank.gov.ua.
3. Примостка Л.О. Підручник. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К.: КНЕУ, 2004. – 468 с.
4. Толмачова В.В. Сучасні проблеми управління кредитними ризиками// Актуальні питання економіки та управління: матеріали IV Міжнар. навч. конф. (р. Москва, червень 2016 р.). – М.: Буки-Веди, 2016. – С. 72-74.